

Надія Бортник

Навчально-науковий інститут права та психології
Національного університету “Львівська політехніка”,
доктор юридичних наук, професор,
завідувач кафедри адміністративного та інформаційного права,
bnp1969n@gmail.com

Сергій Єсімов

Навчально-науковий інститут права та психології
Національного університету “Львівська політехніка”,
кандидат юридичних наук, доцент
кафедри адміністративного та інформаційного права,
esimov_ss@ukr.net

ГАРМОНІЗАЦІЯ ЗАКОНОДАВСТВА УКРАЇНИ І ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ ПРО АДМІНІСТРАТИВНУ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ У СФЕРІ ТРУДОВОЇ МІГРАЦІЇ

© Бортник Н., Єсімов С., 2017

У статті розглянуто теоретичні та прикладні аспекти нормативно-правового регулювання адміністративної відповідальності у сфері трудової міграції. Проаналізовано склади адміністративних правопорушень у сфері трудової міграції, передбачені чинним законодавством. Розглянуто окремі аспекти гармонізації національного законодавства щодо адміністративної відповідальності з законодавством країн-членів Європейського Союзу. Визначено проблемні питання та запропоновано шляхи вдосконалення нормативно-правової бази.

Ключові слова: адміністративна відповідальність; трудова міграція; адміністративні правопорушення; гармонізація законодавства; Європейський Союз.

Надія Бортник, Сергій Єсімов

ГАРМОНИЗАЦИЯ ЗАКОНОДАТЕЛЬСТВА УКРАИНЫ И ЕВРОПЕЙСКОГО СОЮЗА ОБ АДМИНИСТРАТИВНОЙ ОТВЕТСТВЕННОСТИ В СФЕРЕ ТРУДОВОЙ МИГРАЦИИ

В статье рассматриваются теоретические и прикладные аспекты нормативно-правового регулирования административной ответственности в сфере трудовой миграции. Анализируются составы административных правонарушений в сфере трудовой миграции предусмотренные действующим законодательством. Рассматриваются отдельные аспекты гармонизации национального законодательства об административной ответственности с законодательством стран-членов Европейского Союза. Определены проблемные вопросы и предлагаются пути совершенствования нормативно-правовой базы.

Ключевые слова: административная ответственность; трудовая миграция; административных правонарушений; гармонизация законодательства; Европейский Союз.

Nadia Bortnyk

Educational and Research Institute of Law and Psychology
Lviv Polytechnic National University
Department of Administrative and Information Law
Sc.D., Prof

Serge Esimov

Educational and Research Institute of Law and Psychology
Lviv Polytechnic National University
Department of Administrative and Information Law
PhD, Associate Professor

HARMONIZATION LEGISLATION OF UKRAINE AND EUROPEAN UNION ABOUT ADMINISTRATIVE RESPONSIBILITY IN THE AREA OF LABOR MIGRATION

The article deals with the theoretical and practical aspects of regulation of administrative responsibility in the sphere of labor migration. Analyzes of administrative violations in the sphere of labor migration provided by law. We consider some aspects of harmonization of national legislation on administrative responsibility to the legislation of the Member States of the European Union. The identified issues and proposed ways to improve the regulatory framework.

Key words: administrative responsibility; labor migration; administrative offenses; harmonization of legislation; European Union.

Постановка проблеми. Асоціація України і Європейського Союзу характеризується прискоренням розвитку міжнародних відносин та їх диверсифікацією. Вихід економічних відносин за рамки країни в результаті інтернаціоналізації виробництва та зростання взаємозалежності економік держав-членів Європейського Союзу супроводжується змінами економічного і юридичного характеру договірних відносин, до яких саме безпосереднє відношення має трудова міграція. Євросоюз проявляє відкриту економічну та політичну зацікавленість у легальній трудовій міграції. Ця ідея звучить у виступах офіційних представників ЄС, в різних доповідях його інститутів, зокрема Європейської комісії як одного з головних ініціаторів проєктів, присвячених питанням регулювання міграції в ЄС. Зазначене гостро ставить питання про необхідність гармонізації міграційного законодавства України і Європейського Союзу, зокрема щодо адміністративної відповідальності у сфері трудової міграції.

Аналіз дослідження проблеми. Теоретичну основу дослідження становлять праці вчених, присвячені адміністративній відповідальності, адміністративному процесу та провадженню у справах про адміністративні правопорушення. Значний внесок у дослідження вказаної тематики зробили: В. Авер'янов, О. Бандурка, В. Бевзенко, Ю. П. Битяк, І. Голосніченко, Є. Додін, В. Колпаков, Р. Калюжний, Л. Коваль, М. Ковалів, Т. Коломoeць, А. Комзюк, О. Кузьменко, А. Мілашевич, В. Олефір, В. Ортинський, О. Остапенко, І. Пахомов, С. Петков, Ю. Римаренко, В. Сущенко, М. Тищенко, В. Шамрай і ін. Поняття трудової міграції загалом і окремих її аспектів вивчали: Ю. Бузницький, А. Бабенко, Е. Лібанова, О. Малиновська, В. Новік, В. Олефір, С. Пирожков, О. Піскун, І. Прибиткова, О. П'ятковська, У. Садова, Ю. Тодика, В. Трошинський, П. Чалий, С. Чехович, О. Шамшур, В. Шаповал, М. Шульга і ін. Слід зазначити, що більшість досліджень було виконано до ратифікації Угоди про асоціацію України і Європейського Союзу. У наукових працях аналізуються адміністративні склади правопорушень до впровадження у дію статті 16 "Співробітництво у сфері міграції, притулку та управління кордонами" зазначеної вище Угоди,

які сьогодні доцільно доповнити новими складами. Так, можна стверджувати, що в науці адміністративного права проблемам адміністративної відповідальності присвячено значну увагу, але тим не менше існує потреба у комплексному вивченні проблем адміністративної відповідальності за порушення законодавства про трудову міграцію з урахуванням внесених новел. Проблематика цього дослідження лише в короткій, неповній і узагальненій формі зачіпається в окремих вітчизняних наукових роботах і монографіях при висвітленні соціальних аспектів європейської інтеграції, або деяких міграційних аспектів при аналізі проблематики питань трудової міграції стосовно України.

Метою статті є розробка сукупності теоретичних положень щодо адміністративної відповідальності за порушення законодавства про трудову міграцію.

Виклад основного матеріалу. Наприкінці ХХ ст. інтерес до вивчення трудової міграції, як складової частини глобальних міграційних процесів, почав формуватися в рамках юридичного підходу. У межах такого підходу найбільша увага приділяється ролі держави в управлінні процесами трудової міграції, вдосконалення політики держави в цій сфері з точки зору забезпечення національної безпеки та попередження міграційних ризиків, а також аналізу найбільш успішних практик управління міграцією.

В сучасних умовах найрозповсюдженішими стали три основних види міграції (міграційних процесів): безповоротна міграція, маятникова міграція і епізодична міграція. Окремо виділяється примусова міграція, яка може бути викликана низьким рівнем життя, що стає передумовою до вимушеної трудової міграції [4, с. 40].

В умовах глобалізації міграційних процесів, існуючої демографічної кризи в Україні і еволюції європейської економіки таке явище, як трудова міграція, виходить на зовсім новий рівень розвитку. Традиційно трудову міграцію пов'язують з бажанням людини змінити в кращу сторону умови своєї праці, переміщуючись або всередині своєї країни, або перетинаючи кордони інших держав. Так чи інакше, трудова міграція населення є і залишається складним соціальним процесом протягом останніх десяти років.

Регулювання спільної міграційної політики Європейського Союзу не обмежується правовідносинами внутрішньосистемного характеру між інститутами Європейського Союзу та державами-членами. Воно також характеризується наявністю зовнішнього виміру, що включає сегмент співпраці Європейського Союзу з третіми країнами, в тому числі з Україною, яке регулюється нормами Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони [8].

У загальній імміграційній політиці Європейського Союзу найважливішу роль відіграють концепції циркулярної міграції та мобільного партнерства, що регулюються нормами вторинного права Європейського Союзу.

Уніфікацію права передбачає міжнародно-правовий процес щодо створення в праві України і Європейського Союзу однакових за формою та за змістом правових норм, призначених для регулювання трудової міграції, що дозволяє забезпечити однакові правові умови застосування права.

Не зважаючи на те, що Україна не відчула напливу мігрантів, однак демографічна ситуація вказує на необхідність дослідження можливих викликів і адекватне реагування на них. Зазначений підхід повною мірою відповідає положенням Стратегії національної безпеки України [9].

Сьогодні трудову міграцію можна охарактеризувати такими особливостями:

- залучення до міграції всіх країн світу;
- реагування потоків міграції на зміни у світовій економіці та виникнення кращих умов праці і її оплати, ніж в країні перебування працівника;
- зростання нелегальної міграції;
- вимушена трудова міграція;

- збільшення значущості притоку мігрантів для країни, яка приймає;
- розширення масштабів трудової міграції.

Національні ринки праці стають відкритими для потоку мігрантів, а сама трудова міграція набуває систематичного характеру для відповідної держави.

Проте чинне законодавство України остаточно не сформоване і не відповідає викликам, які існують.

Найважливішим кроком на шляху до вирішення проблем адміністративної відповідальності за порушення законодавства про трудову міграцію стало встановлення адміністративної відповідальності за порушення правил залучення і використання іноземної робочої сили.

Трудова міграція – вужче поняття, ніж міграція, що позначає процес, при якому іноземний громадянин або особа без громадянства переміщується через кордон держави, яка приймає, або на його території в межах встановленого законодавством адміністративно-правового режиму, з метою укладення трудового (цивільно-правового) договору з роботодавцем (наймачем) на здійснення трудової діяльності в межах процедур і на строки, встановлені державою, що приймає.

В основу класифікації видів трудової міграції європейське законодавство поклало такі критерії: вид кордонів, що перетинаються мігрантом; час перебування суб'єкта; воля суб'єкта; причини виникнення трудової міграції; ознаки законності та легітимності; ступінь державного регулювання; структурні ознаки; рівень кваліфікації трудового мігранта; економічна доцільність.

Одним із важливих принципів, який повинен бути врахований у застосуванні адміністративної відповідальності за порушення законодавства про трудову міграцію, виступає принцип урахування рідної мови при адміністративному провадженні за участю іноземного громадянина.

Це положення ґрунтується на забезпеченні права іноземного громадянина виступати й давати пояснення рідною мовою.

На жаль, багато трудових мігрантів, перебуваючи в Україні протягом часу, достатнього для адаптації (декілька років), не здатні повністю сприймати українську мову.

Однак, Порядок видачі, продовження дії та анулювання дозволу на застосування праці іноземців та осіб без громадянства передбачає обов'язок іноземних громадян для отримання дозволу на тимчасове проживання, посвідки на проживання, дозвіл на роботу підтвердити володіння ними державною мовою, знання історії України та основ законодавства України [4]. Отже, зазначений принцип набуває особливої важливості.

Для адміністративного правопорушення в галузі трудової міграції обов'язковою ознакою є суспільна небезпека такого діяння, юридичним вираженням якого виступає його протиправність.

Адміністративне правопорушення в галузі трудової міграції – це суспільно небезпечна, протиправна, винна дія (бездіяльність) фізичної або юридичної особи, що посягає на суспільні відносини, пов'язані з режимом здійснення іноземним громадянином або особою без громадянства трудової діяльності в Україні, за яке встановлена адміністративна відповідальність.

Кодекс України про адміністративні правопорушення (далі – КУпАП) встановлює склади правопорушень у сфері трудової міграції: порушення посадовими особами підприємств, установ і організацій, незалежно від форм власності, зокрема іноземних суб'єктів господарської діяльності, що діють на території України, встановленого порядку працевлаштування, прийняття на навчання іноземців та осіб без громадянства, надання їм житла, а також інші порушення, якщо вони будь-яким чином сприяють іноземцям та особам без громадянства в ухиленні від виїзду з України після закінчення строку перебування або спрямовані на їх незаконну реєстрацію, оформлення документів на проживання [2]

Розглядаючи особливості складу вказаних правопорушень, доцільно зазначити, що об'єктивна сторона може виражатися і в дії, і в бездіяльності. Наприклад, у здійсненні іноземним громадянином або особою без громадянства діяльності України за відсутності належного дозволу чи патенту або при порушенні встановленого порядку і (або) форми повідомлення територіального органу виконавчої влади, уповноваженого на здійснення функцій з контролю та нагляду у сфері міграції, про укладення чи припинення (розірвання) трудового договору.

У сфері трудової міграції об'єктом правопорушення виступають суспільні відносини, які виникають під час реалізації іноземним громадянином свого права на працю на території України, і у зв'язку з обмеженням прав іноземних працівників при здійсненні окремих видів діяльності. Суб'єктом в якості іноземного працівника за загальним правилом є іноземний громадянин, який досяг 18 років. З боку роботодавця можуть бути юридичні особи й індивідуальні підприємці чи фізичні особи.

Суб'єктивна сторона правопорушення в галузі трудової міграції включає вину у формі умислу або необережності.

Наприклад, відповідно до статті 204 КУпАП іноземний громадянин виконував роботи, знаючи, що дозвіл на роботу йому буде потрібен, але не отримав його або втратив і не відновив, сподіваючись на запобігання негативних наслідків, або, що частіше відбувається на практиці, іноземний громадянин навмисне не отримував дозвіл на роботу та приховував його відсутність від роботодавця, усвідомлюючи протиправний характер своєї дії (бездіяльності).

Як санкції за правопорушення у сфері трудової міграції передбачено адміністративний штраф, або адміністративне видворення за межі України.

19 травня 2016 року Законом України “Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо удосконалення положень судового захисту іноземців та осіб без громадянства і врегулювання окремих питань, пов'язаних з протидією нелегальній міграції” були внесені суттєві зміни у чинне законодавство передусім у Кодекс адміністративного судочинства України, що поки що не знайшло відображення у відомчих нормативно-правових документах Державної міграційної служби України та Національної поліції України [1; 6].

До незаконних дій іноземних громадян (ст. 203 КУпАП) належать дії або бездіяльність іноземних громадян:

- порушення іноземцями і особами без громадянства правил перебування в Україні, тобто проживання без документів на право проживання в Україні, за недійсними документами або документами, строк дії яких закінчився;
- працевлаштування без відповідного дозволу на це, якщо необхідність такого дозволу передбачено законодавством України;
- недодержання встановленого порядку пересування та зміни місця проживання, або ухилення від виїзду з України після закінчення відповідного строку перебування;
- неприбуття без поважних причин до визначеного місця навчання або працевлаштування після в'їзду в Україну у визначений строк;
- порушення правил транзитного проїзду через територію України.

За статистикою Державної міграційної служби України у поточному році було відзначено зростання показників щодо припинення незаконної трудової діяльності іноземних громадян.

Загалом стаття 203 КУпАП має складну конструкцію.

На нашу думку, стаття 204 КУпАП повинна розглядати поняття роботодавця (замовника) і запрошення на в'їзд іноземного громадянина, віковий ценз іноземного працівника, питання фактичного допущення іноземного працівника до трудових обов'язків без укладення договору.

Одним із найпоширеніших правопорушень у сфері трудової міграції, з огляду на законодавство країн-членів Європейського Союзу, є незаконне залучення до трудової діяльності іноземного громадянина або особи без громадянства. Воно може бути виражене у залученні роботодавцем іноземного громадянина без дозволу на роботу, де він має право здійснювати діяльність; відсутність у самого роботодавця дозволу на залучення іноземних працівників або не повідомлення територіального органу міграційної служби про факт укладення договору з трудовим мігрантом.

Законодавство більшості країн Європейського Союзу передбачає, що при повідомленні територіальних органів виконавчої влади у сфері міграції можна направити інформацію на паперовому носії, або у формі електронного документа, що значно спрощує роботодавцю процедуру повідомлення та скорочує кількість правопорушень за пропуск строків направлення таких повідомлень.

Наявність трьох складів правопорушень, відсутність термінологічної бази в єдиному правовому акті, яка в цьому випадку має деяку специфіку, видова роздробленість порушень у сфері міграції – все це створює труднощі у практиці застосування статті 204 КУпАП, що нерідко веде до неправильної кваліфікації правопорушень. Якщо у статтю 203 КУпАП за останні кілька років було внесено зміни та доповнення, то стаття 204 КУпАП потребує доопрацювання.

Відповідальність за недотримання встановлених, відповідно до закону стосовно іноземних громадян, осіб без громадянства та іноземних організацій, обмежень на здійснення окремих видів діяльності не передбачена чинним законодавством України.

Кабінет Міністрів України відповідно до постанови від 26.12.2002 р. № 1983 “Про затвердження Порядку формування квоти імміграції, Порядку провадження за заявами про надання дозволу на імміграцію і поданнями про його скасування та виконання прийнятих рішень” має право щорічно з урахуванням регіональних особливостей ринку праці та потреби в пріоритетному порядку працевлаштування громадян України встановлювати допустиму частку іноземних працівників, які залучаються у різні галузі економіки господарюючими суб’єктами, що здійснюють діяльність на території України. При встановленні чисельності іноземних працівників, Кабінет Міністрів України визначає строкприведення у відповідність нормативної чисельності іноземних працівників господарюючого суб’єкта. Такий строк встановлюється з урахуванням необхідності дотримання роботодавцями порядку розірвання трудового договору (контракту), встановленого трудовим законодавством України.

Справи за статтями 203 та 204 КУпАП розглядають судді у випадках, якщо орган або посадова особа, до яких надійшла справа про таке адміністративне правопорушення, передає його на розгляд судді. У деяких випадках судді допускають порушення строків розгляду справ, що надалі веде до припинення провадження у справах у зв’язку із закінченням строків давності.

Що стосується діяльності органів юрисдикції, то на практиці є такі проблеми: незаконне винесення постанови у справі про адміністративне правопорушення (не належить до компетенції органу виконавчої влади; відсутність даних, прямо перелічених у процесуальній частині КУпАП, інших відомостей в залежності від їх значимості для цієї конкретної справи про адміністративне правопорушення (наприклад, відсутність даних про те, чи володіє особа, щодо якої порушено справу про адміністративне правопорушення, державною мовою, якою ведеться провадження у справі, даних про надання перекладача при складанні протоколу тощо; відсутність документів у іноземних громадян, що притягаються до адміністративної відповідальності).

Незважаючи на різноманіття видів адміністративних покарань, передбачених КУпАП, за порушення законодавства у сфері трудової міграції застосовуються лише деякі з них: адміністративний штраф, адміністративне видворення за межі України іноземного громадянина або особи без громадянства.

Адміністративне видворення іноземних громадян та осіб без громадянства пов’язано з припиненням їхнього перебування на території конкретної держави. Порівняно нещодавно вступили в силу зміни до Інструкції про примусове повернення і примусове видворення з України іноземців та осіб без громадянства, спрямовані на забезпечення функціонування спеціальних установ МВС України, призначених для утримання іноземних громадян і осіб без громадянства, які підлягають адміністративному видворенню за межі України [3].

Адміністративне видворення за межі України як вид адміністративного покарання слід відрізнити від депортації іноземного громадянина (особи без громадянства) – адміністративної санкції, встановленої стосовно до зазначених фізичних осіб. На відміну від реадмісії, визначеної Законом України “Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства”, адміністративне видворення іноземної фізичної особи є адміністративним покаранням і може застосовуватися лише у випадках, передбачених КУпАП [7].

Адміністративні покарання загалом відповідають дійсності за статистикою вчинення правопорушень у сфері трудової міграції. Аналіз усіх видів покарань у цій сфері дозволяє стверджувати, що найбільш часто призначається адміністративний штраф.

Адміністративне видворення використовується рідше, оскільки строк його дії поширюється на 5 років, що є суворою мірою покарання для трудового мігранта.

Гармонізація законодавства України і Європейського Союзу про адміністративну відповідальність у сфері трудової міграції вимагає внесення змін і доповнень у чинне законодавство.

Доцільно внести в документ, що підтверджує право іноземного громадянина на тимчасове здійснення трудової діяльності, відомості про професію трудового мігранта. Це дасть змогу відстежувати кількість іноземних працівників, зайнятих за певною професією та встановить межі для пошуку роботи тільки за вказаною професією.

Враховуючи чинне законодавство країн-членів Європейського Союзу, доцільно доповнити КУпАП новими складами в сфері трудової міграції, що встановлюють адміністративну відповідальність з покаранням у вигляді штрафу:

– за здійснення іноземним громадянином трудової діяльності не за професією, зазначеної в дозволі на роботу і притягнення роботодавцем (замовником послуг) іноземного громадянина не за професією, зазначеною в дозволі на роботу;

– за не повідомлення організацією, яка надає послуги з працевлаштування, протягом трьох днів з дня працевлаштування іноземного громадянина територіального органу виконавчої влади в сфері міграції;

– за порушення роботодавцем обов'язків з відшкодування витрат, пов'язаних з адміністративним видворенням за межі країни або депортацією іноземного громадянина;

– за порушення іноземним громадянином або особою без громадянства, які здійснюють трудову діяльність поза межами області, на території якої йому видано дозвіл на роботу.

Доцільно розглянути можливість застосування до роботодавців, які порушили обов'язок з відшкодування витрат, пов'язаних з адміністративним видворенням за межі країни або депортацією залучених ними іноземних громадян, крім покарання у вигляді адміністративного штрафу такого покарання, як адміністративне призупинення діяльності юридичної особи.

Гармонізація міграційного законодавства передбачає необхідність подальшої систематизації законодавства про адміністративні правопорушення у галузі законодавства про трудову міграцію, зокрема, доцільність об'єднання всіх складів закріплених сьогодні в різних розділах Особливої частини КУпАП в самостійну під назвою “Адміністративні правопорушення у сфері захисту Державного кордону та порушення законодавства про міграцію”, де передбачити адміністративну відповідальність за порушення законодавства про трудову міграцію:

– порушення іноземним громадянином або особою без громадянства встановленого порядку здійснення трудової діяльності;

– порушення роботодавцями правил залучення до трудової діяльності іноземного громадянина або особи без громадянства;

– порушення організаціями, що надають послуги з працевлаштування іноземним громадянам, правил повідомлення територіального органу виконавчої влади в сфері міграції;

– порушення встановлених щодо іноземних громадян, осіб без громадянства та іноземних організацій обмежень на здійснення окремих видів діяльності;

– надання трудовими мігрантами або роботодавцями неправдивих відомостей при здійсненні міграційного обліку.

В основу цієї класифікації покладено об'єкт посягання і суб'єктний склад. Зазначена класифікація дозволяє виявляти проблеми законодавства про адміністративні правопорушення в сфері трудової міграції і знаходити способи його вдосконалення. Доцільно зауважити, що Національний план заходів з виконання другої фази Плану дій щодо лібералізації Європейським Союзом візового режиму для України, схвалений розпорядження Кабінету Міністрів України від 30 грудня 2015 р. № 1432-р, передбачає внесення зміни у чинне міграційне законодавство [9].

Висновки. Підсумовуючи викладене вище, можемо констатувати, що трудова міграція – це процес переміщення іноземців і осіб без громадянства через кордон України у межах встановленого законодавством адміністративно-правового режиму з метою укладення трудового договору з роботодавцем на здійснення трудової діяльності в межах процедур і на строки, встановлені державою. Для адміністративного правопорушення у сфері законодавства про трудову міграцію

обов'язковою ознакою є суспільна небезпека діяння, юридичним вираженням якого виступає його протиправність, винність діяння (бездіяльність) фізичної або юридичної особи, що посягає на суспільні відносини, пов'язані з режимом здійснення іноземним громадянином або особою без громадянства трудової діяльності в Україні, за яке Кодексом України про адміністративне порушення встановлена адміністративна відповідальність. Гармонізація міграційного законодавства передбачає необхідність подальшої систематизації законодавства про адміністративні правопорушення у галузі законодавства про трудову міграцію та доповнення чинного адміністративного законодавства новими складами адміністративних деліктів, які застосовуються в країнах Європейського Союзу.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Кодекс адміністративного судочинства України: Закон України від 06.07.2005 р. № 2747-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2005. – № 35–36, № 37. – Ст. 446. 2. Кодекс України про адміністративні правопорушення: Закон України від 07.12.1984 р. № 8073-X // Відомості Верховної Ради УРСР. – 1984. – додаток до № 51. – Ст.1122. 3. Про затвердження Змін до Інструкції про примусове повернення і примусове видворення з України іноземців та осіб без громадянства: Наказ Міністерства внутрішніх справ України, Служби безпеки України від 22.10.2015 р. № 1274/677 // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: [http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z1409-15/para9#n9]. 4. Ортинський В. Міграція як соціально-політичне явище і її вплив на Україну / В. Ортинський // Міграція: сучасний стан, причини і наслідки. Збірник тез доповідей круглого столу, (м. Львів, 27 травня 2016 р.) [у 2-х ч.] / Відп. за вип. Н. П. Бортник; каф-ра адміністративного та інформаційного права ІНПП Нац. ун-ту “Львівська політехніка”. – Київ: ПП “Леся”, 2016. – Ч. 1. – С. 40–43. 5. Питання видачі, продовження дії та анулювання дозволу на застосування праці іноземців та осіб без громадянства: Постанова Кабінету Міністрів України від 27.05.2016 р. № 437 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: [http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/437-2013-%D0%BF]. 6. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо удосконалення положень судового захисту іноземців та осіб без громадянства і врегулювання окремих питань, пов'язаних з протидією нелегальній міграції: Закон України від 19.05.2016 р. № 1379-VIII // Відомості Верховної Ради України. – 2016. – № 27. – Ст. 521. 7. Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства: Закон України від 22.09.2011 р. № 3773-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2012. – № 19–20. – Ст. 179. 8. Про ратифікацію Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони: Закон України від 16.09.2014 р. № 1678-VII // Відомості Верховної Ради України. – 2014. – № 40. – Ст. 2021. 9. Про внесення змін до Національного плану заходів з виконання другої фази Плану дій щодо лібералізації Європейським Союзом візового режиму для України: розпорядження Кабінету Міністрів України від 30.12.2015 р. № 1432-р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: [http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1432-2015-%D1%80/para2#n2]. 10. Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 6 травня 2015 року “Про Стратегію національної безпеки України”: Указ Президента України від 26.05.2015 р. № 287/2015 // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: [http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/287/2015].

REFERENCES

1. *Kodeks administratyvnoho sudochynstva Ukrayiny* [The code of administrative proceedings of Ukraine]. ThelawofUkraineonJune 06, 2005. 2. *Kodeks Ukrayiny pro administratyvni pravoporushennya* [The code of Ukraine about administrative offences]. ThelawofUkraineonDecember 07, 1984. 3. *Pro zatverdzhennya Zmin do Instruktseyi pro prymusove povnennya i prymusove vydvorennya z Ukrayiny inozemtsiv ta osib bez hromadyanstva* [On approval of Amendments to the regulations on forced return and forced expulsion from Ukraine of foreigners and persons without citizenship]. Order of the Ministry of internal Affairs of Ukraine, Security Service of Ukraine on October 22, 2015. Availadle at: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z1409-15/para9#n9. 4. Ortyns'kyu V. *Mihratsiya yak sotsial'no-*

politychne yavyshe i yiyi vplyv na Ukrainu "Migration as a socio-political phenomenon and its impact on Ukraine" [Migration: current situation, causes and consequences. The proceedings of the round table]. Lviv: Les Publ., 2016, 40–43 pp. 5. *Pytannya vydachi, prodovzhennya diyi ta anulyuvannya dozvolu na zastosuvannya pratsi inozemtsiv ta osib bez hromadyanstva* [The question of issuance, prolongation and cancellation of permits to use labour of foreigners and persons without citizenship]. Resolution Of The Cabinet Of Ministers Of Ukraine on May 27, 2016. Availadle at:<http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/437-2013-%D0%BF>. 6. *Pro vnesennya zmin do deyakyykh zakonodavchykh aktiv Ukrainy shchodo udoskonalennya polozhen' sudovoho zakhystu inozemtsiv ta osib bez hromadyanstva i vrehulyuvannya okremykh pytan', pov'yazanykh z protydiyeyu nelehal'niy mihratsiyi* [On amendments to some legislative acts of Ukraine regarding improvement of judicial protection of foreigners and persons without citizenship and the settlement of certain issues related to the prevention of illegal migration]. ThelawofUkraineonMay 19, 2016. 7. *Pro pravovyy status inozemtsiv ta osib bez hromadyanstva* [On the legal status of foreigners and persons without citizenship]. ThelawofUkraineonSeptember 22, 2011. 8. *Pro ratyfikatsiyu Uhody pro asotsiatsiyu mizh Ukrainoyu, z odniyeyis torony, ta Yevropeys'kym Soyuzom, Yevropeys'kym spivtovarystvom z atomnoyi enerhiyi iyikhnimy derzhavamy-chlenamy, z inshoyi storony* [On ratification of the Association Agreement between Ukraine, on the one hand, and the European Union, the European atomic energy community and their member States, on the other hand]. ThelawofUkraineonSeptember 16, 2014. 9. *Pro vnesennya zmin do Natsional'noho planu zakhodiv z vykonannya druhoyi fazy Planu diy shchodo liberalizatsiyi Yevropeys'kym Soyuzom vizovoho rezhymu dlya Ukrainy* [On amendments to the national action plan on implementing the second phase of the action Plan on liberalization the EU visa regime for Ukraine]. Order of The Cabinet Of Ministers Of Ukraine on May 27, 2016. Availadle at: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1432-2015-%D1%80/paran2#n2>. 10. *Pro rishennya Rady natsional'noyi bezpeky i oborony Ukrainy vid 6 travnya 2015 roku "Pro Stratehiyu natsional'noyi bezpeky Ukrainy"* [The decision of the Council of national security and defense of Ukraine from may 6, 2015 "About Strategy of national security of Ukraine"]. The Decree Of The President Of Ukraine onMay26, 2015. Availadle at: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/287/2015>.

Дата надходження: 25.12.2016 р.